

RADNI ODNOSI

1. Ne može se smatrati da je poslodavac s radnikom sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme ako je poslodavac u roku od godine dana od početka rada dokazao da nije sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

Iz obrazloženja:

U postupku je utvrđeno:

- da je tužitelj bio u radnom odnosu s B.H., B. d.o.o. s kojim je zasnovao radni odnos na neodređeno vrijeme,
- da je nakon povratka tuženika u svoje sjedište poslije mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja od 19. lipnja 1997. otpočeo faktično obavljati posao za tuženika,
- da ga je tuženik dana 9. travnja 1998. obavijestio da nije u mogućnosti ponuditi mu zasnivanje radnog odnosa i da nije obvezan dolaziti na posao,
- da se tuženik obvezao tužitelju isplatiti plaću do zaključno 31. srpnja 1998.,
- da je tužitelju radni odnos zasnovan kod B.H., B. d.o.o. prestao s danom 31. srpnja 1998. otkazom odluke o zasnivanju radnog odnosa koju je donio B.H., B. d.o.o., a koji je tužitelju i zaključio radnu knjižicu.

Navodima revizije tužitelj ustraje u tome da se na temelju odredbe čl. 11., st. 4. Zakona o radu (dalje u tekstu: ZR) ima smatrati da je s njim tuženik sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme, jer je kod tuženika radio dulje od godine dana. Također navodi da bi se on trebao smatrati preuzetim radnikom u smislu odredbe čl. 129. ZR-a jer je dužnik povratkom u svoje sjedište preuzeo sve pogone i radnike koji su tamo zatečeni.

Revizijski sud prihvaća stajalište pobijane presude da se ne može smatrati da je faktički rad tužitelja kod tuženika rezultirao time da se smatra da je s tužiteljem sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

Prema odredbi čl. 11., st. 4. ZR-a, a koja se ovdje primjenjuje s obzirom na vrijeme kada je tužitelj faktično obavljao rad kod tuženika, poslodavac je bio dužan u roku od 15 dana sklopiti ugovor o radu u pisanom obliku, odnosno uručiti pisanu potvrdu da je ugovor sklopljen, s time da ako tako ne postupi, da se smatra da je sa zaposlenikom sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme, osim ako poslodavac u roku od godine dana od početka rada ne dokaže suprotno.

Ovdje je, pak, kako se to pravilno utvrđuje u pobijanoj presudi, poslodavac u roku od godine dana od početka rada dokazao da nije sklopio

ugovor o radu na neodređeno vrijeme, jer to proizlazi iz dopisa poslodavca od 9. travnja 1998., kojim obavještava tužitelja da mu nije u mogućnosti ponuditi sklapanje ugovora o radu i zasnivanje radnog odnosa te da tužitelj nije obvezan dolaziti na posao.

Ne stoji ni revizijski razlog da se tužitelj na temelju odredbe čl. 129. ZR-a ima smatrati preuzetim radnikom. Naime, tada važeća odredba čl. 129., st. 1. ZR-a govori o promjeni osobe ili pravnog položaja poslodavca kada se ugovori o radu prenose na novog poslodavca. Ovdje nije bilo promjene osobe ili pravnog položaja poslodavca jer je poslodavac kod kojeg je tužitelj radio prestao postojati (faktički se ugasio), s time da prije toga nije bio registriran kao trgovačko društvo u registru trgovačkog suda. Tuženik, pak, nije pravnim poslom preuzeo pogone, pa i radnike koji su u njima radili, nego je otpočeo koristiti se svojom imovinom kojom se nije mogao koristiti za vrijeme okupacije hrvatskog Podunavlja.

Tijekom jednog prijelaznog razdoblja, kako to utvrđuju nižestupanjski sudovi, tuženik je preuzimao svoju imovinu tako da su imenovani koordinatori koji su upravljali pogonima i organizirali proizvodnju, s time da su u tim pogonima nastavili faktički raditi oni koji su tamo zatečeni i tim procesom preuzimanja prema potrebi tehnološkog procesa zasnovali su radni odnos s radnicima koji su bili potrebni za obavljanje rada. Dakle, nije bilo automatizma u preuzimanju radnika samim preuzimanjem pogona, već je na temelju nove organizacije – sistematizacije uzet u radni odnos potreban broj radnika.

Rad tužitelja kod tuženika predstavljao je faktični rad, pa je pravilno drugostupanjskom presudom tužitelju dosuđena naknada za izvršeni posao, u iznosu od 4.008,00 kn, a ne plaća, kako to neosnovano smatra tužitelj.

Vrhovni sud RH, Revr 864/11-2 od 28.9.2011.

2. Ustavni sud se, u pravilu, ne upušta u pitanje jesu li sudovi pravilno i potpuno utvrdili činjenično stanje i ocijenili dokaze, nego utvrđuje je li povrijeđeno ustavno pravo. To vrijedi i za tumačenje, odnosno primjenu prava.

Iz obrazloženja:

U postupku pokrenutom ustavnom tužbom na temelju članka 62., stavka 1. Ustavnog zakona, Ustavni sud, u granicama zahtjeva istaknutog u ustavnoj tužbi, utvrđuje je li u postupku odlučivanja o pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela povrijeđeno podnositelju ustavno pravo, pri čemu se, u pravilu, ne upušta u pitanje jesu li sudovi pravilno i potpuno utvrdili činjenično stanje i ocijenili dokaze. Za Ustavni sud relevantne su samo one činjenice o čijem postojanju ovisi ocjena o povredi ustavnog prava.

Ustaljeno je stajalište Ustavnog suda da je zadaća u prvom redu nadležnih tijela državne i javne vlasti da tumače i primjenjuju pravo. Uloga Ustavnog suda ograničena je na ispitivanje jesu li učinci takvog tumačenja, odnosno primjene prava suglasni s Ustavom i jesu li u konkretnom slučaju doveli do povrede ustavnih prava podnositelja ustavne tužbe. U postupcima pokrenutim ustavnom tužbom Ustavni sud se, u pravilu, ne upušta u ispitivanje činjenica, jer njegova zadaća nije bavljenje pogreškama o činjenicama ili pravu, osim ako i u mjeri u kojoj te pogreške mogu povrijediti ljudska prava i temeljne slobode zajamčene Ustavom.

U konkretnom slučaju prvostupanjska presuda donesena je nakon što je u predmetu istog suda presudom broj: P-584/07-17 od 29. prosinca 2006. pravomoćno utvrđeno da je odluka o poslovno uvjetovanom otkazu ugovora o radu od 1. listopada 2005., odnosno rješenje o poslovno uvjetovanom otkazu ugovora o radu od 1. listopada 2005. tuženika nisu dopušteni. U tom predmetu ostalo je za odlučiti o tužbenom zahtjevu podnositeljice, a kojim je od suda tražila da se odredi dan prestanka radnog odnosa 1. veljače 2006., te da se tuženiku naloži da joj naknadi štetu u iznosu od 18 prosječnih mjesečnih plaća isplaćenih u prethodna tri mjeseca u ukupnom iznosu od 37.453,50 kuna zajedno s pripadajućim zateznim kamatama.

Ocjenjujući razloge ustavne tužbe sa stajališta čl. 14., st. 2. Ustava, Ustavni sud ističe sljedeće.

Ocjenu vezanu uz osiguranje i provedbu tog ustavnog jamstva, u konkretnom slučaju, proveo je Vrhovni sud u skladu sa člankom 116., stavkom 1. Ustava, koji propisuje:

„Članak 116.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

(...)“

Vrhovni sud postupao je u granicama svoje nadležnosti, propisane člankom 116., stavkom 1. Ustava. Pravna stajališta, navedena u osporenoj presudi Vrhovnog suda, zasnivaju se na ustavnopravno prihvatljivom tumačenju i primjeni mjerodavnog materijalnog prava. Ustavni sud utvrđuje da je Vrhovni sud, polazeći od činjeničnog stanja utvrđenog u provedenom dokaznom postupku, obrazložio svoja stajališta iznesena u osporenoj presudi i rješenju, za koja je nedvojbeno da nisu posljedica proizvoljnog tumačenja i samovoljne primjene mjerodavnog materijalnog prava.

Iz navedenih razloga Ustavni sud nije prihvatio navode podnositeljice da joj, u konkretnom slučaju, nije osigurana jednakost pred zakonom, zajamčena čl. 14., st. 2. Ustava.

Ustavni sud RH, broj:U-III-3236/2009 od 30.11.2011.

3. Isplata zastarjelog potraživanja dijelu zaposlenika ne znači za druge zaposlenike diskriminatorsku povredu prava iz radnog odnosa.

Iz obrazloženja:

Navedenom prvostupanjskom presudom odbijen je u cijelosti tužbeni zahtjev podnositeljice ustavne tužbe kojim je tražila da se tuženiku, Domu zdravlja Beli Manastir, naloži da položi račune – specifikaciju svih zaostalih potraživanja počevši od 1999. godine, pa do 2006. godine koje je isplatio radnicima koji nisu utužili tuženika, a u skladu s odlukom tuženika od 6. ožujka 2006. i tu specifikaciju dostavi sudu, te

da se naloži tuženiku da joj isplati na ime naknade štete iznos od 15.000,00 kn s pripadajućim zakonskim kamatama koje teku od podnošenja tužbe pa do isplate, kao i da joj isplati sva zaostala potraživanja u skladu s odlukom tuženika od 6. ožujka 2006. kao i zaposlenicima koji nisu utužili Dom zdravlja Beli Manastir, te da joj nadoknadi parnični trošak.

Podnositeljica smatra da su joj osporenim odlukama nadležnih sudova povrijeđena ustavna prava zajamčena člancima 14., 26., 29. stavkom 1., 54., 55. i 56. Ustava RH (N.N., br. 56/90., 135/97., 113/00., 28/01. i 76/10.), te članci 3. i 140. (134.) Ustava, u svezi sa člankom 6., st. 1. i 14. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (N.N. – Međunarodni ugovori, br. 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst i 8/99. – ispravak; u daljnjem tekstu: Konvencija), te člankom 1. Protokola I uz Konvenciju, te člankom 1. Konvencije o diskriminaciji u odnosu na zaposlenje i zanimanje (N.N. – Međunarodni ugovori, br. 5/00.).

U parničnom postupku koji je prethodio ustavnosudskom postupku podnositeljica ustavne tužbe ustala je tužbom protiv tuženika zbog naknade štete u iznosu od 15.000,00 kn zajedno s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama. U podnesenoj tužbi podnositeljica je istaknula kako je tuženik svojim zaposlenicima koji nisu utužili potraživanja s osnove regresa, jubilarne nagrade i putnih troškova, ta potraživanja isplatio, ali unatrag šest (6) godina, a ne samo tri (3) godine kako je to učinio zaposlenicima koji su utužili među kojima je podnositeljica ustavne tužbe, budući da je u prethodno provedenom parničnom postupku isticao prigovor zastare potraživanja. Time je, prema mišljenju tužiteljice (podnositeljice ustavne tužbe), tuženik kao poslodavac postupao protivno članku 2. ZR-a, jer je različito postupao prema zaposlenicima u vezi prava iz radnog odnosa i u vezi s radnim odnosom i time počinio diskriminaciju.

Podnositeljica je u ustavnoj tužbi istaknula da smatra povrijeđenim i ustavno jamstvo propisano člankom 14., stavkom 2. Ustava.

Ocjenjujući razloge ustavne tužbe sa stajališta čl. 14., st. 2. Ustava, a polazeći od utvrđenja navedenih u točki 4. i 5. obrazloženja ove odluke Ustavni sud je utvrdio da u postupku, koji je prethodio ustavnosudskom postupku, podnositeljici nije povrijeđeno ustavno prava jednakosti pred zakonom.

Naime, pravna stajališta, navedena u osporenim presudama prvostupanjskog i drugostupanjskog suda, zasnivaju se na ustavnopravno prihvatljivom tumačenju i primjeni mjerodavnog materijalnog prava. U konkretnom slučaju

i prema ocjeni Ustavnog suda pravilno je stajalište nadležnih sudova da nema osnove za tvrdnju podnositeljice kako je tuženik postupao protivno članku 2. ZR-a. Time što je tuženik, kao podnositeljčin poslodavac, dijelu zaposlenika isplatio i zastarjela potraživanja, a čime je izvršio svoju prirodnu obvezu, nije ujedno povrijedio neko od podnositeljčinih prava iz radnog odnosa u smislu članka 2. u svezi sa člankom 109. ZR-a.

Ustavni sud RH, broj: U-III-6049/2010 od 17.11.2011.

*mr. sc. Rihard Gliha, dipl. iur.
Zagreb*